



>> Caricatura del director Albert Serra, obra d'Eliseu Huertas Cos.

A LA MECA DEL CINEMA D'AUTOR

CRÒNICA ESTRIPADA DE LA PRESENTACIÓ A CANES DEL FILM D'ALBERT SERRA *EL CANT DELS OCELLS*

La pel·lícula *El cant dels ocells*, del banyolí Albert Serra, autor del film *Honor de cavalleria*, va ser convidada a la Quinzena dels Realitzadors de Canes, una prestigiosa secció paral·lela de la Meca del cinema d'autor. La pel·lícula, que arriba als cinemes comercials aquests dies, revisa el mite dels Tres Reis, seguint els mateixos esquemes de la seva anterior recreació del Quixot de Cervantes. Aquesta és la crònica estripada de la *troupe* de tècnics i amics que van assistir al festival.

QUIM FERNÁNDEZ-CALLÍS > TEXT I FOTOS

A Canes hi havíem estat tots, un parell d'anys enrere, per veure-hi la primera pel·lícula de l'Albert Serra. Però en faltaven uns quants que aquesta vegada, alguns per això i els altres per allò, no es van veure amb cor de venir. Fet i fotut, no vam emplenar l'autocar de la TEISA que ens hi va dur. Tampoc no vam dormir al mateix hotel que l'últim cop. Ens van allotjar una mica més lluny, a vint minuts del centre en un dia sense trànsit. La cosa és que tots sabíem que a Canes s'hi pot fer passar gat per llebre i ningú no se n'adona. Ben mirat, no és pas gaire res de l'altre món, i està ple d'impostors dels que masteguen un escuradents per semblar que van tips. El que passa és que, com que els francesos tot ho veneren a l'engròs mentre sigui francès, han fet que el personal, qui sap si per por de quedar malament, perdi el cap per ser a Canes durant els dies del festival. Les pel·lícules no són pas el més important. Ni molt menys. N'hi ha molts que les tenen com una excusa. Ni s'acosten a les projeccions, ni llegeixen les crítiques, ni tan sols miren les notícies a la televisió. A la televisió francesa, és clar. La qüestió és que et vegin passejant havent dinat amb cara d'haver anat a dormir tard i que t'hagin regalat les invitacions per entrar a les festes més exclusives de la platja. Tot és interpretar un paper i fer veure que estàs de tornada de tot. O que t'has allotjat a l'Hotel Carlton o al Martínez. La gent és així: A Canes van a un hotel que es diu Martínez i a la Costa Brava no s'acosten al restaurant d'un senyor que es digui Pérez o Sucarrats o Arbussà, o com es vulgui, perquè, per net que sigui, diran que fa olor de fregit. Coses del glamour.

L'hotel tampoc no era gaire res de l'altre món. Ens van tocar unes habitacions més aviat petites. Però és ben veritat que hi havia un lavabo magnífic, meitat dutxa meitat aigüera, i l'espai exacte per a un vàter perfectament proveït de sifó. Una *toilette* de dalt a baix.

El dia de la projecció d'*El cant dels ocells*, la pel·lícula de l'Albert Serra, ens hi vam dutxar tots, cadascú al de la seva cambra, i en acabat, a l'hora de la migdiada, l'autocar ens va portar fins a una punta del passeig marítim de Canes. Érem quatre gats, perquè n'hi va haver uns quants llargs que es van quedar a la platja per fer temps fins a l'hora de la pel·lícula. Quan vam haver travessat tot el passeig marítim des d'allà on ens havia deixat l'autocar fins a les portes de l'Hotel Hilton, ens vam haver d'esperar una estona a fora perquè tots els altres, els que s'havien quedat, eren a la terrassa de dalt de tot de l'edifici prenent un aperitiu. Si ho haguéssim sabut hauríem sortit abans. Tant se val. La qüestió és que, tant els de dalt com els de baix, tot-hom anava mudat a la seva manera i el grup era d'una falta de cohesió escandalosa. Més tard, a la festa de la nit, em vaig adonar que la majoria dels nois dúiem camisa negra. Però això és una altra història, perquè el que valia la pena, realment, era la indumentària de l'Albert: americana comprada en un *outlet* de Califòrnia, sabates argentines, pantalons de Can Comalat i camisa de Barcelona. Tot plegat, potser ni 150 euros.

La sublimació d'un estil

La projecció va ser un èxit rotund. I no pas perquè l'aire condicionat no estigués tan fort com feia dos anys. *El cant dels ocells* és la sublimació

d'un estil i d'una manera d'entendre el cinema. N'hi havia molts que hi veien una versió millorada d'*Honor de cavalleria*, amb el mateix llenguatge poètic i la mateixa sensibilitat per la imatge. A l'Albert se li havia sentit a dir que era una pel·lícula de tres hores. Al final en va durar una i mitja, i aquesta vegada va marxar ben poca gent de la sala. Se'n van adormir dos o tres, però no se n'ha de fer cas perquè són la quota habitual de dormilegues de qualsevol cinema del món. La resta dels espectadors van quedar enganxats a la butaca en un estat de somnolència tan gratificant que ningú no tenia ganes que s'acabés mai. Però es va acabar, i el final va ser tan dolç com ho havia estat el començament. Els aplaudiments van ser d'una estridència sorprenent. El despertar també va ser unànime. Però a mi no em facin cas perquè, si els he de dir la veritat, de cinema hi entenc molt poc, per no dir gens.

Acabat el tràmit de la projecció, havent begut, finalment, una copa de xampany a la terrassa del Hilton, va arribar l'hora de la festa en un envelat de la platja. La cosa va començar grinyolant una mica perquè els del local van incomplir una de les condicions que havien pactat amb la productora i amb l'Albert mateix. Resulta que aquella gent s'havia compromès a tenir un espai perquè a la festa d'Andergraun Films, la de la pel·lícula del dia, s'hi escoltés la música que se sent a totes les festes que es fan i es desfan a l'entorn de l'Albert. Però es van fer l'orni des del primer moment. Deien que no era pas veritat que haguessin promès que només se sentiria la tria musical dels nostres punxadiscos vinguts expressament des de Banyoles. Ells ja en tenien uns i la norma era que punxessin ells. Ja hi vam ser. Al cap de molta estona, van arribar a l'acord que mentre durés el sopar se sentirien els discos dels nostres i havent sopat s'hi posarien els altres. La cosa es va calmar i la festa s'anava omplint de senyoretes estupendes, però no pintava gens bé.



>> *Eliseu Huertas i Lluís Carbó, durant el viatge a Canes.*



>> Lluís Carbó, Lluís Serrat Masanellas i Lluís Serrat Batlle, els tres protagonistes d'El cant dels ocells.

Per al sopar, el productor, el senyor Coromina, va fer pujar fins a Canes tot l'equip de Ca l'Arpa, restaurant insígnia de la cuina banyolina actual. Sense comptar-hi els macarrons de Can Comas, els entrecots de Can Garriga i els bistecs de Can Xicu Mach, es pot dir que els plats d'en Pere Arpa són el requisit més extraordinari del Pla de l'Estany. Hi va haver de tot i molt, i el recorregut gastronòmic va anar des del pernil salat fins a les vieires, passant per les gules i la vedella, tractada d'una manera que la majoria dels que la vam tastar desconèixiem completament, cosa, per altra banda, que no ha d'estranyar a ningú.

Forget my mother

Sortint de la sala de la projecció vaig conèixer una periodista alemanya amb pis a París i a sou de la distribuïdora que organitzava la projecció d'*El cant dels ocells*. Ens vam en-

tendre en anglès i la cosa va anar bé, però tot baixant les escales de l'hotel la vaig perdre de vista fins a la festa. Allà la vaig abordar amb educació convidant-la a beure un bon glop de vi. Perquè se'n facin una idea, es tractava d'una dona a punt d'arribar a la trentena, amb una llarga cabellera rossa d'un ros perfecte; alta, amb els ulls blaus d'un blau alemany dels de tota la vida. Venia vestida sense estampats i això deia molt a favor seu, com ho diu a favor de qualsevol dona. De cintura per amunt feia goig i de cintura per avall es feia mirar de reüll, que és com s'han de mi-

Un guàrdia de seguretat amb el coll d'un bou va agafar el nostre director pel seu, de coll, i la feina va ser desenganxar-los

rar unes natges sense perdre el sentit de l'educació. Era una mica més alta que jo, com una jugadora de bàsquet de les que no es veuen llargarudes, però en un moment vam establir conversa. Des de baix, li vaig oferir una copa de vi i vam començar:

–*But, what's your name exactly?*
–em va demanar.

–*My name is Joaquim, but you can call me Quim.*

–*Yes, but how the people call you?*
–va insistir, una mica malfiada.

–*The people call me Quim.*

–*Oh...!* –es va sorprendre, encara no sé per què.

–*Only my mother calls me Joaquim. And when my mother says «Joaquim» you can go away quickly, and you can be scared because it's probably the beginning of a problem. But forget my mother.*

I havent dit l'última frase amb tota la veu canalla que vaig poder fer, em vaig excusar dient-li que ha-

via d'anar al vàter. Quedar-me allà un parell de minuts més hauria delatat totes les mancances del meu anglès i era un luxe que no em podia permetre si em volia retirar invicte d'aquella partida. Al cap d'una estona llarga la vaig trobar provant de pelar una gamba de Palamós. Li vaig ensenyar com s'havia de fer i li vaig suggerir que li xuclés el cap. M'ho va agrair amb un somriure però, després d'allò, no tenim constància que pelés ni xuclés res més en tota la nit.

La festa era un èxit i els convidats es distreien ara amb un grupet ara amb un altre. La gent es movia, ballava, bevia, menjava i reia amb la boca plena. Però de cop es va sentir un retrunyiment estranyíssim i una flacciditat d'ànim impensable feia res es va apoderar de tothom. Ens havien fet fora els discjòqueis abans d'hora i la música, més que música, ara semblava un motor de mil cinc-cents. L'Albert va canviar de cara de cop i als grupets de gent la conversa va començar a girar a l'entorn del soroll, de la mala cara que feia la Montse Triola, la sòcia d'Andergraun, i de la possibilitat d'anar a un altre lloc. L'Albert li deia a la Montse: «No hem d'anar enlloc. Montse, jo et demano que et quedis perquè t'asseguro que si la cosa no canvia, aquí hi haurà un espectacle». La Montse se'n va anar de pet a la cabina dels discjòqueis. I va fer un crit que va ressonar per tot arreu: «Stop that fucking music of my party!». No hi va haver manera. Alguns van optar per no fer-s'hi mala sang perquè ja la tenien massa plena de cava i es van posar a ballar. La música continuava sent una merda, amb perdó, però en aquell estat d'embriaguesa qualsevol fresca anava bé. A l'Albert no li anava bé. Ni a ningú que anés mínimament serè. I l'emprenyada va anar pujant de to fins al punt que algú,



>> Lluís Serrat Masanellas a Canes.

indignadíssim, va voler arrencar un llum del sostre.

La música de la discòrdia

Al cap d'una estona, l'Albert va voler anar a parlar amb els amos del local per demanar-los una explicació. S'hi havia gastat una fortuna, en aquella festa, i no li passava pels nassos que li prenguessin el pèl d'aquella manera. Quan estaven decidint si anar-hi o no, algú va aconsellar que no ens emboliquéssim, que la festa que teníem al costat era la d'un fill d'en Rotschild. O un nét, no va quedar clar. És igual, era d'un familiar d'en Rotschild. Per tal d'identificar-lo, la nostra font ens va revelar que, per l'edat dels convidats, devia ser aquell a qui uns segrestadors, uns quants anys enrere, van tallar un dit per demostrar a la

família que aquell disbarat que havien fet agafant la pobre criatura anava de bo. Es veu que la família Rotschild va pagar el rescat de seguida i el pobre nen va tornar a casa. Mutilat, però viu. Vam estar buscant algú a qui li faltés un dit però no el vam saber trobar.

Entretant, la discussió de l'Albert i un parell o tres més de la colla amb els amos del bar va arribar a un punt de tensió inesperat. Les paraules eren cada vegada més gruixudes, i de tan gruixudes un guàrdia de seguretat amb el coll d'un bou va agafar el nostre director pel seu, de coll, i la feina va ser desenganxar-los. Hi va haver una mena d'acceleració de partícules, i també hi va haver una mica de por, perquè aquell goril·la era molt gros. Però al final

només va passar que la Montse Triola va tornar a la nostra parcel·la de l'envelat i, amb uns crits inacabables, ens va convidar a tots perquè marxéssim. I vam marxar.

Sortint de l'envelat, vam descobrir que la Merino i l'Àngel Quintana eren fora. Ara ja era igual. Ja estàvem tots una mica cansats, però encara vam tenir temps d'entrar, gairebé per força, a la festa de la indústria colombiana del cinema. I un cop vam ser a dins ens vam acabar de desinflar. Semblava que ens haguéssim introduït dins una telenovel·la. No hi vam durar ni deu minuts perquè al cap de res, qui sap si perquè es van adonar de l'estat en el qual hi havíem entrat, van tancar la música. N'hi va haver set o vuit que van acabar de matinar en una discoteca molt de moda que ja coneixíem de feia dos anys. Però la nit ja era morta i no valia la pena pidolar una invitació a l'entrada d'aquell local. A Canes s'hi ha de fer el paper de l'impostor, però no s'hi ha de perdre mai la dignitat.

Quim Fernández-Callís
és periodista.

Els espectadors van quedar enganxats a la butaca en un estat de somnolència tan gratificant que ningú no tenia ganes que s'acabés mai